קאר שם בחוץ

מחפשים חנייה שעות? שופכים חצי משכורת על דלק ועל ביטוח? לא חייבים להחזיק מכונית משפחתית • כל הפתרונות שמעבר לרמזור

נופר סיני || איור: מתן ליברמן

נוסעים בחוץ

אין תחליף לרכב פרטי, לתחושת החופש והנוחות שמקנה הכרכרה הפרטית שלנו שרובצת בחנייה כמו כלב נאמן, ממתינה לקחת אותנו לאן שרק נרצה. המינוס היחיד שמעיב על הסידור הזה הוא המ־חיר היקר שמכביד על הכיס. האם נגזר עלינו התפרנים להסתגר על התחבורה הציבורית הישראלית הלא מפותחת? לא חייבים. מתברר שמחסור במומנטום, ראגה כבה לכדור הארץ, וגם סתם רצון לחסוך בעלויות ובחיפושי חנייה בלתי נגמרים, מובילים לפתרונות יצירתיים. "מי שישקיע בחלופות לרכב הפרטי, יגלה עולם שלם של חיסכון כלכלי לא צפוי, בשחשמירה על הסביבה היא בונוס", אומרת תמר קינן, מנכ"ל "תחבורה היום ומחר", ארגון שפועל לקרם חלופות לשימוש ברכב הפרטי". לפניכם ארבעה פתרונות שישנו לכם את הפרספקטיבה על החזקת רכב פרטי.

קאר פול: הכי כלכלי

לכאורה, הפתרון הכי מתבקש: למלא את

לאותם היעדים. זה חסכוני, ירוק, מפחית את הפקקים ולפעמים מלווה גם בחברה נעימה. הקאר־פול מבוסס על היגיון פשוט: אתה ואני נוסעים לאותו מקום, לך יש אוטו, לי אין, אני ארוויה טרמפ, אתה תרוויח חזור הוצאות מסוים – וכולם יהיו מרוצים. אז למה הכבישים לא מלאים בהסדרים כאלה?

"למרות ההיגיון הפשוט שהופך את הנסיעה המשותפת להגיונית ומשתלמת, נראה שמעט מאוד ישראלים באמת נוס־עים יחדיו", אומר דורון סיטבון, יזם בת־חום התחבורה ומנכ"ל חברת קומיוסינג קומיוניטי. "השיקול הכלכלי של חיסכון מאות שקל בחודש אמור היה ליצור תמ־ריץ חזק לחלוקת הוצאות נסיעה, אבל בישראל יש כמה מכשולים 'כחול לבן': כיום המצב החוקי בתחום אינו מוסדר, ונהג שחולק את העלויות עם הנוסעים חושף את עצמו מבחינה חוקית לשאלות מיסוי וביטוח. כך, למשל, אם וחילה קורית תאונה בזמן נסיעה משותפת, ייתכן שהביטוח הביטוחי לא יהיה מתאים כיוון שחברת הביטוח עלולה לטענן שמרוכב בהסעת נוסעים בשכר".

לדבריו, הצעת חוק הרשה של חברי הכנסת ניצן הורוביץ ויריב לוין מבקשת לקבוע כי כל עוד

> "לגיסתי יש טרנטה חבוטה שהיא נוסעת איתה רק בסופי שבוע. הצענו שאנחנו ניקח את האוטו במשך השבוע ובתמורה נמלא דלק, ונשתתף בהוצאות"

השתתפות הנוסעים קטנה מעלות הנסיעה כפי שמגדיר אותה משרד האוצר, לא רצ־ך רך הנהג לראוג לחוקיות הנסיעה, הביטוח והיבטי המיסוי השונים.

גם ללא עידוד של הממשלה, יש מי שבוחרים באפיק התחבורתי הזה כדי להגיע למחוז חפצם, בעיקר על בסיס התארגנויות ספונטניות של מכרים חברים או קולגות לעבודה. הרוגמה הראשונה שייכת לאלון לי גרין, בן 22 מתל־אביב, עודר פרלמנטרי של דב חנין. "כל העוזרים פוגשים את ח"כ דב חנין בבוקר, ונוסעים איתו לכנסת, כל בוקר עולים על הרכב בין שלושה לחמישה אנשים, וגם חזרו איתו", מספר לי גרין. "זה נוח מבחינת השעות כי כולנו מתחי־לים לעבוד באותה שעה ומסיימים באותה שעה, וזו הדרך הכי נוחה והכי זולה להגיע לעבודה. לפעמים צריך לחזור מוקדם יותר, אז חוזרים בתחבורה ציבורית".

באחרונה קם מיזם חדש ומעניין בשם carpoolnet, שבין היתר מציע לחבר בין אנשים שנוסעים לאותו כיוון וחלקים את הוצאות הנסיעה. שני הצדדים נהנים: המ־סיע מקבל החזר על ההוצאות, והנוסע מש־לם מחיר זול יחסית על נסיעה יותר נוחה.

קאר שרינג: הכי חברי

קאר שרינג הוא שיתוף של לפחות שני אנשים ממשפחות שונות במכונית אחת.

הסיבה ההגיונית היחידה לעשות את זה, היא שזה חותך את עלויות החזקת הרכב בחצי. זה, והשמירה על הכדור, כמובן.

"אני יכולה להגיע לעבודה באוטובוס, אבל בעלי חייב אוטו לעבודה ובנוסף אנחנו חייבים אוטו כדי להביא ולהחזיר את הילד לגן", מספרת טלי, נשואה פלוס ילד מתל־אביב, שעושה קאר שרינג, "מה שאומר שמי שלוקח את האוטו חייב לקחת את הילה. זה גורם לחוסר נוחות מאוד גדולה והוביל אותנו למסקנה שאנחנו חייבים עוד אוטו. מכיוון שלא יכולנו להרשות לעצמנו את ההוצאה הכבדה הזאת, מצאנו פתרון יצירתי, לגיסתי יש טרנטה חבוטה שהיא נוסעת איתה רק בסופי שבוע ובשאר הזמן היא עומדת בחנייה.

"הצענו לה שאנחנו ניקח את האוטו לכמה ימים בשבוע ובתמורה נמלא דלק, ונשתתף בהוצאות הביטוח והטסט. היתי־רונות של הסידור הזה, שאנחנו מקבלים עוד חצי רכב מבלי שהוצאנו את ההוצאה הראשונית על רכישת רכב, וגם לא הוצאה מלאה של כל ההוצאות הנלוות. בשביל גיסתי זה טוב כי מישהו נושא איתה בנטל".

יש גם חסרונות: "מאז שהתחלנו בסידור הזה האוטו יותר במוסך כי נוסעים בו יותר, ואפילו יצא לי להיתקע איתו באיילון. ויש את הלוגיסטיקה של לקחת ולהחזיר את האוטו, כי היא גרה בנבעתיים ואנחנו בתל־אביב. בנוסף, אין לאוטו שלה תו חנייה של תל־אביב אז יצא לנו לקבל כמה דו"חות מיותרים".

טלי מספרת כי כבר שנה שהם מת־מידים בסידור, ולא חושבים להפסיק אותו בקרוב. "אני ממליצה על הסידור הזה בחום לאנשים לא קטנוניים וקמצנים, שיש ביניהם אמון, שגרים קרוב ושאורח החיים שלהם שונה מבחינת השעות והימים שבהם הם זקוקים לרכב".

קאר ערגו: הכי חדשני

מרוכב בחברה המציעה פתרון לתושבי תל־אביב, גבעתיים, ובקרוב גם רעננה ורמת השרון. "הרעיון הוא רכב בכל שעה בכל מקום", מסביר יוני גרייש, המנכ"ל ואחד המייסדים, "בערים בהן אנחנו פו־עלים, מפוזרות מכונית במקומות רבים בעיר. אם אתה רוצה רכב לכמה שעות, כל שעליך לעשות הוא להזמין באינטרנט או דרך מוקד שירות הלקוחות שלנו, ולהגיע לנקודה הקרובה ביותר אליך כדי לקחת אוטו מאוכזר ומתודלק". לדבריו, התשלום יכול להיעשות בשלושה אופנים שונים, מגרי מזדמן ישלם את התעריף הגבוה ביותר, אך בקאר טו גו מנסים לשווק את המנויים החודשיים, שמתאימים לאנשים שנוסעים שתיים־שלוש נסיעות בשבוע. כך, למשל, מגוי במסלול של 99 שקל בחו־רש, יקבל את הרכב תמורת 11 שקל לשעה, או ב־110 שקל ליום. בנוסף, הוא ישלם שקל וחצי ל־50 הקילומטרים הראשונים ואחר כך שקל לכל קילומטר נוסף.

כמה זה שונה מהשכרת רכב? בעובדה שניתן להשכיר את האוטו למספר מצומצ־ם של שעות, ולהחזיר אותו בדייוק למקום ממנו הוא נלקח, מבלי להתחייב ל־24 שעות מראש.

בקאר טו גו מסבירים כי המכוניות שלהם מאובזרות בריבוריות, חיבורים לג־גי מוויקה, לחצן מצוקה במקרה של תק־לה, וכל מה שיגרום לנהג להרגיש בבית. השירות מתאים לאנשים שצריכים רכב לנסיעות עירונית שהן קצת יותר מורכ־בות מנסיעה מנקודה א' לנקודה ב' – דבר שמונית יכולה לפתוח.

אסף, בן 34, גר בתל־אביב, עובד בשוק ההון, מספר: "אני נוסע הרבה באופניים לעבודה ובכלל, אבל מדי פעם אשתי ואני צריכים אוטו. יש לי מנוי לקאר טו גו ועל כל נסיעה כזאת אני מז־מין אוטו, זה יוצא בין 1,500-1,000 שקל בחודש, שזה עדיין יותר זול ויותר נוח מלהחזיק רכב פרטי. אם אני רוצה ללכת לאימונים בהרד יוסף או ברעננה, אז אני לוקח אוטו, או לטיולים בסוף שבוע או כשנוסעים להורים שלי או של אשתי, שגרים מחוץ לעיר. השירות קרוב לבית, לוקחים ומחזירים, יוצא לנו בסביבות ארבע או חמש פעמים בשבוע".

קאר סופ"ש: ההשכרה משתלמת

הפתרון למי שגרים קרוב יחסית לע־בודה, או שיש להם דרך נוחה להגיע אליה, אבל מעוניינים בנסיעות ארוכות יותר בסופי שבוע הוא פשוט השכרת רכב. מיכל, גרפיקאית בת 37 מרמת גן, מספרת: "בגלל שיקולים כלכליים נאלצתי למכור את הרכב שלי. בהתחלה התלהבתי להגיע עם אופניים לכל מקום, אבל לצערי אין אפשרות להגיע להוריי, שגרים בדרום, עם אופניים, וגם תחבורה ציבורית לא מהווה פתרון מספק לצורך הענין. אז כל פעם שאני צריכה, אני שוכרת רכב לסוף שבוע. זה יוצא אחת לשבועיים־שלושה, זה נוח מאוד, ועדיין יותר זול מאחזקת רכב פרטי. מה גם שנוכחתי שגם בתחום הזה אפשר מדי פעם למצוא מבצעים מעניינים ויחסית משתלמים".

מחישוב שערך משה קצין מ"חשב מע־רכות מידע", עולה כי מיכל צודקת: עלות כוללת של שכירת רכב לסוף שבוע (שישי בבוקר עד ראשון בבוקר) היא כ־572 שקל. עלות אחזקת רכב משפחתי 1,600 סמ"ק אוטומטי, לעומת זאת, עומדת על 2,577 שקל בחודש. גם אם שוכרים רכב בשני סופי שבוע בחודש – עדיין ההוצאה תהיה הרבה פחות מחצי מאחזקת רכב.